

stener rundt om i Landet, men det varede ikke længe, inden man kom til det Resultat, at den Maade at kræve Skat paa var saa ufuldkommen, at man hverken vidste ud eller ind, og saa affskaffede man den, hvad enten det nu var af den Grund eller en anden, men vidst er det, den blev affskaffet, og havde man troet, at den var god, saaledes som man synes nu at troe, bilder jeg mig ind, at man havde holdt paa den. Jeg har i en ikke kort Række Aar havt med offentlige Forretninger at beskille, og navnlig været Amtsfuldmechtig i en Periode, da Amtmændene skulde oppebære en Deel Ligninger, og i Egenskab af Medlemmer af Fattig- og Skole-Directionerne skulde paaskende de Klager, som indkom over Ligninger af den Natur. Naar jeg huffer tilbage til hvad der passerede i den Tid, og jeg kommer ihu den Masse af Klager, som indkom over de forskjellige Ligninger, maa jeg virkelig deri finde mig bestyrket i min Tvivl om, at en saadan Maade at ligne paa, i det mindste ikke vil blive til Tilfredsstillelse for dem, som skulde svare Skatten. Jeg kan slet ikke gaae ind paa den Anskuelse, som min ærede Nabo, ikke den næste men min næstnæste Nabo (K. Sørensen) (Latter), yttrede forleden Dag, at alle de, som have med saadant Ligningsvæsen at gjøre, og have havt med det at gjøre, skulde være lige som Ravne, der gjerne ville hugge Dinene ud paa hinanden; jeg troer virkelig, at der blandt de Ligningsmænd, som have været i den Tid, jeg omtaler, have været ligesaa stikkelige og ligesaa dygtige Folk som de, der ville kunne skaffes nu, og jeg troer derfor heller ikke, at det ved at gaae længere frem i Tiden, efter hvad Erfaringen har vist os, vil gaae os bedre, end det er gaaet os til Dato eller i Fortiden. Hvad navnlig nærværende Krigsskatlov angaaer, som er anbefalet som et Forarbejde, man kunde tage til Indtægt og Benyttelse ved fremtidige Skatteligninger, har baade den ærede Finanzminister og en anden æret Taler i Dag yttret noget om, at der vare adskillige Urigtigheder derved — jeg kan ikke nævne hvilke Ord de brugte — og jeg er ogsaa kommen til det Resultat, at den ikke er saa rigtig, som den skulde være, thi, medens Nogle blive for høit befattede, ere der Andre, som i Grunden Ingen-

ting svare, og disse vil jeg først navne. Det er nemlig Fabrikanterne paa Landet; der ere vel adskillige Fabrikanter paa Landet, som svare Bygningskat, og dem kan man altsaa ikke sige om, at de slet Intet svare; det er sandt nok, de svare Bygningskat, men den, som driver Næring i Kjøbstæderne, svarer Skat af sin Næring i Kjøbstæderne foruden sin Bygningskat, og det gjøre de andre ikke, og de staae altsaa ikke paa lige Fod. Der er lagt Skat paa Formue, det er meget rigtigt; den Mand som har Formue i Penge, i Obligationer, i Actier, hvad han nu kan have, svarer $\frac{1}{2}$ af et Aars Indtægt, men den, som har sin Formue i Varer, svarer ikke noget, og der ere mange som have betydeligt store Capitaler staaende i Varer, som de tjene en Skilling Penge paa imellem Aar og Dag. Jeg veed nok, at der er lagt en Krigsskat paa Tolden; men naar man har en lille Smule Kjendskab til Handelsfolket, vil man bestemt komme til den Erkjendelse, at de vide at lægge disse Procenter paa Varerne, og at det er os, som skal drikke Caffen, som maa give en stor Betaling for Bønnerne (almindelig Latter). Jeg troer, at det er nok til at give tilkjende, at jeg har en Slags Grund for ikke at holde saa forfrækkeligt meget af Ligning paa Formue, og jeg kunde endnu føie en Ting til, men det kunde nok være, at det ikke er saa ganske sikkert, saaledes som jeg har tænkt mig det, men Noget er der dog i det. Man siger, at ved at lægge Skatten paa Formuen, træffer man rigtigt Sammet paa Hovedet; aa ja! man træffer det, forsaavidt man tager, hvor der er noget at tage af, men naar Skatten lignes paa Eiendommen, skal jeg tage i Betragtning, inden jeg gaaer ind til den, eller naar den lægges paa Næringen, inden jeg giver mig af med den Bedrift, hvormeget Skatten omtrent er deraf, og det tager jeg da med i min Beregning, for at faae den forøgede Sum ud, som jeg skal have, og derved tvinges Bindfibeligbed og Flid til at udvikle sig. Men paa den anden Side, naar man lægger Skatten paa Formuen, og tvinger Folk til at afgive til Staten det, som er Frugten af deres Flid og Bindfibeligbed og Dygtighed, tabe de Lysten til at virke, til at arbejde til Bestands Forøgelse, og det kan dog vistnok ikke være godt, at vi